

Total No. of Printed Pages—4

5 SEM TDC PHI G 1

2 0 1 5

(November)

PHILOSOPHY

(General)

Course : 501

[Logic (Indian and Western)]

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

1×8=8

Find out the correct answer :

(a) ব্যাপ্তি দুই / তিনি প্ৰকাৰৰ।

Vyāpti is of two / three kinds.

(b) কেবলান্বয়ী হ'ল এক প্ৰকাৰৰ অনুমান / ব্যাপ্তি।

Kevalānvayī is a kind of Inference / Vyāpti.

(c) পৰিশেষ প্ৰণালী নিগমনাত্মক / আগমনাত্মক।

Method of residues is Deductive / Inductive.

(d) প্ৰথম সংস্থানত বৈধ মূৰ্তিৰ সংখ্যা চাৰিটা / পাঁচটা।

There are four / five valid moods in First figure.

- (e) 'বোধাক্ষণ এজন দার্শনিক।' এইটো এটা উদ্দেশ্য-বিধেয়যুক্ত বচন / শ্রেণীসদস্যতা বচন।

Radhakrishnan is a Philosopher.' This is a subject-predicate proposition / class-membership proposition.

- (f) গুণ অনুসৰি বচন দুই / তিনি প্রকাৰৰ।

According to quality, there are two / three kinds of propositions.

- (g) যদি p সত্য আৰু q মিছা হয়, তেন্তে $(p \cdot q)$ ৰ সত্যমূল্য হ'ব সত্য / অসত্য।

If p is true and q is false, then the truth-value of $(p \cdot q)$ is true / false.

- (h) প্রকল্পৰ স্তৰ তিনিটা / চাৰিটা।

There are three / four stages of hypothesis.

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

Write short notes on (any four) :

4×4=16

- (a) শেষবৎ অনুমান
Śeṣavat Anumāna
(b) নিহিতার্থক বচন
Implicative Proposition
(c) অবৈধ হেতুপদ দোষ
Fallacy of Undistributed Middle
(d) কর্তা বিষয়ক প্রকল্প
Hypothesis Concerning Agent
(e) সহপরিবর্তন প্রণালী
Method of Concomitant Variation

3. ন্যায় দর্শনৰ মতে অনুমান কাক বোলে? অনুমানৰ ভাগকেইটা ব্যাখ্যা কৰা। 4+8=12

What is Anumāna according to Nyāya philosophy? Explain the different types of Anumāna.

অথবা / Or

ব্যাপ্তি বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ প্রকাৰকেইটা উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+8=12

What do you mean by Vyāpti? Explain its different types with illustrations.

4. পৰম্পৰাগত তর্কবিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা? আধুনিক তর্কবিজ্ঞানৰ লগত ইয়াৰ সম্বন্ধ ব্যাখ্যা কৰা। 3+8=11

What do you mean by Traditional logic? Explain its relation to Modern logic.

অথবা / Or

আধুনিক তর্কবিজ্ঞানৰ ইতিহাস আলোচনা কৰা। 11
Discuss the history of Modern logic.

5. সত্য-তালিকা প্রস্তুত কৰি তলৰ উক্তিসমূহৰ সত্যমূল্য নির্ণয় কৰা : 3+2+3+3=11

Determine the truth-value of the following statements by constructing truth table :

- (i) $p \supset [q \supset (R \supset P)]$
(ii) $(p \cdot p) \supset [(p \supset p) \vee (p \cdot p)]$
(iii) $[(p \supset q) \cdot q] \vee (\sim p \cdot \sim q)$
(iv) $[(p \vee q) \cdot \sim p] \supset q$

(Turn Over)

(4)

অথবা / Or

সবল বচন কাক বোলে? ইয়াৰ ভাগকেইটা উদাহৰণসহ লিখা।

3+8=11

What is simple proposition? Write its different types with examples.

6. নিৰপেক্ষ ন্যায় কাক বোলে? ন্যায়ৰ সংস্থানকেইটা চিত্ৰসহ বৰ্ণনা কৰা।

3+8=11

What is categorical syllogism? Explain the figures of syllogism with diagrams.

অথবা / Or

ভেন চিত্ৰ কাক বোলে? ভেন চিত্ৰ পদ্ধতিৰ সহায়ত তলৰ যুক্তি দুটাৰ বৈধতা নিৰ্ণয় কৰা :

3+4+4=11

What is Venn diagram? Test the validity of the following two arguments by using Venn diagram technique :

- (a) AEE—প্রথম সংস্থানত
AEE—in First figure
(b) IAI—চতুৰ্থ সংস্থানত
IAI—in Fourth figure

7. প্রকল্পৰ সংজ্ঞা দিয়া। বৈধ প্রকল্পৰ চৰ্তসমূহ আলোচনা কৰা।

3+8=11

Define hypothesis. Discuss the conditions of a valid hypothesis.

অথবা / Or

উদাহৰণসহ অস্বীকৃতী প্ৰণালী ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the method of Agreement with example.

11
